

сж се ръководили не отъ мисълта да бждатъ съ тѣхъ полезни на стопанството, а отъ желанието да печелятъ, като ги отдаватъ подъ наемъ на земеделците. Самиятъ фактъ обаче, че тѣ намиратъ приложение, показва, че нашиятъ селянинъ не е тъй консервативенъ за нововъведенията, както мнозина мислятъ. Напротивъ, той е готовъ да прегърне всѣка мѣрка за подобрене условията на живота му, стига тя да дава очаквания резултатъ. Недовѣрието, което той изказва по нѣкога къмъ препоръчванитѣ му мѣроприятия, по-скоро се дължи на измамвани надежди и изгубено довѣрие къмъ лицата, които му правятъ тая препоръка, отколкото на нѣкаква негова консервативностъ.

Първа крачка, прочее, къмъ използване на машината въ нашето земеделско стопанство е направена и не остава друго, освенъ да се направи втора и трета крачка въ това направление.

* * *

Изобщо взето земеделскитѣ машини, особено нѣкои отъ тѣхъ, сж доста скъпи. Тѣ сж недостатъчни за бедната кесия на дребния селски собственикъ. Сега съществуваниятъ начинъ за използване на земеделски машини не е препоръчителенъ. Наемътъ, който земеделецътъ плаща на притежателя на машината, често пжти е извънредно високъ. Наложително се явява, прочее, да се подири другъ по-износенъ за се-

лянина начинъ за снабдяване стопанството му съ машини. А тоя начинъ, както е показалъ опитътъ и другаде, е кооперативниятъ.

Кооперацията купува машинитѣ и ги дава на използване на своитѣ членове.

Не трѣбва, обаче, да се забравя, че не е достатъчно само да се снабди селското стопанство съ машини и мотори, но да се направи всичко, щото както машинитѣ, така и моторитѣ да се използватъ, колкото е възможно най-добре. А това е възможно само при едрото производство.

Опитътъ е показалъ, че дребното селско стопанство, и при най-голѣми желания и усилия отъ страна на дребния собственикъ, не може да използва завоеванията на съвременната техника. При моторния плугъ, напримѣръ, жгловитѣ крайнини на мѣстата не могатъ да бждатъ засегнати. Тѣ трѣбва да се разкопаватъ отпосле съ ржце. При засѣването голѣма частъ отъ семето отива безполезно по синуритѣ. Да не говоримъ за загубата на време и на сили, която по необходимостъ се налага отъ честото запиране и обръщане на плуга или машината при дребното стопанство. Едрото стопанство и въ областта на земеделието представлява много по-голѣми удобства, отколкото дребното. Тукъ намиратъ приложение и научнитѣ придобивки и по-голѣмото разпредѣление на труда.